

UZMANLAR YUVA MART AYI

TV VE BİLGİSAYAR KONUSUNDA UYARILAR

Bilişsel Gelişime Etkileri; Okul öncesi dönemde günde 20 dakikadan fazla bilgisayar oynamak ve TV izlemek dikkat eksikliğini tetiklemektedir. Uzun süre bilgisayar oynayan çocukların sabrı azdır, sözcük dağarcıkları zayıftır ve karar verme yetenekleri yeterli düzeyde gelişmemektedir.

Dil Gelişimine Etkileri; 2 yaşından önce çocuklara TV izlettirilmemelidir. Sakinleşmesi için reklam ve klip izlettirilen çocuklar geç konuşmaktadır. Çünkü dil gelişimi için çocukların diğer bir kişiyle devamlı karşılıklı iletişim içinde olması gerekir. Diğer bir deyişle, çocuğun gösterdiği tepkilere, karşıdan geri tepki alabilme fırsatının olması gereklidir. TV karşısındaki çocuk ise tek taraflı olarak, sürekli değişen görsel uyarıcılara maruz kalmaktadır. Dil gelişimi yeterli düzeye gelene kadar çocuklar tek başlarına TV karşısında bırakılmamalı; çocuk ancak, bir yetişkinin eşliğinde ve yetişkinle iletişim fırsatı olduğunda TV izlemelidir. Örneğin TV izlerken çocukla sahnenin tartışılması “sen olsaydın ne yapardın?” gibi çocuğun bilişsel süreçlerinin harekete geçirilmesi yararlıdır.

Sosyal Gelişime Etkileri ;TV, izleme süresine bağlı olarak aile içi ve dışı sosyal etkileşimi azalttığından çocuğun sosyal gelişimini olumsuz yönde etkiler. Anne-babası ya da akranları ile sosyal ilişki içinde zengin kazanımlar edinebilecek bir çocuk için, TV izlenen zamanlar, kaybedilmiş zamanlardır.

Davranış Problemleri İle İlgili Etkileri; Televizyon izlerken çocuğa açıklamalar yapılmalı, çocuk yalnız bırakılmamalıdır. Tek başına TV izlerken çocuklar olup biteni farklı yorumlayabilirler. Anne-baba çocukla birlikte izlemeli ve gerektiğinde kısa açıklamalar yaparak çocuğun doğru bir algı geliştirmesine yardımcı olmalı, programda iyi ve kötü örnekleri çocuğun ayırt edebilmesine yardımcı olmalıdır. Örneğin çocuklar, gerekli açıklamanın yapılmadığı durumlarda, izledikleri gerçek üstü güçleri olan kahramanları taklit etmeye çalışarak kendilerini ve başkalarını yaralayabilmektedir. Saldırgan davranışlar genellikle bireyin engellendiği durumlarda ortaya çıkmaktadır. Fakat her birey her engellenme karşısında bu davranışlara başvurmamakta ve saldırgan davranmayı öğrenmiş kişilerde bu davranışlar ortaya çıkmaktadır. Saldırgan davranışları çocuklar genellikle yetişkinleri model alarak öğrenmektedir. Bu davranışların aile ortamında kullanılması durumunda çocuk da kendi akranlarına bu tarz davranışları yöneltmektedir. Ayrıca TV ve bilgisayar oyunlarında şahit olunan saldırgan modeller, çocukların bu saldırgan davranışları kazanmasına ve bunları sorun çözüm yöntemi olarak kullanmasına neden olmaktadır. Saldırgan figürleri izleyen çocukların saldırgan oyunlar oynamayı tercih ettiği ve arkadaşları ile aralarındaki iletişimde saldırgan davranışlar sergilediği bilinmektedir. Okunan bir bilgiden daha çok, görsel olarak edinilen bir bilginin kalıcı olduğu bilinmektedir. Bundan dolayı TV ve bilgisayar oyunları aracılığıyla maruz kalınan sahneler çocuklarda oldukça kalıcı izler bırakmaktadır. Çocuğun izlediklerinin ve ne süre ile TV izlediğinin anne-baba tarafından sürekli kontrol edilmesi gereklidir. Anne-baba, çocuğuna, televizyon izleme ya da bilgisayar oynama yerine çeşitli alternatif etkinlikler sunmalıdır. Anne-baba zaman zaman TV'yi kapatıp, müzik dinleyerek ya da kitap okuyarak çocuklarına TV ve bilgisayar alışkanlıkları ile ilgili olumlu model olmaya özen göstermelidir.

Diğer Etkileri ;Film, çizgi film ve bilgisayar oyunlarında görülen, şiddet içerikli ya da gerçek üstü canlılara ilişkin sahneler; çocuklarda gece ve gündüz korkularına,

endişeye, ürkeklığe ve içe dönmeye neden olabilir. Korkutucu görüntüler, çocukta uyuma zorluğuna, korkulu rüyalara ve kabuslara neden olmaktadır. Çocukların yatak odasında TV bulunması da sakıncalıdır. Çünkü hayal dünyasının en etkin olduğu zaman olan uykuya geçiş aşamasında çocuğun TV'de izledikleri, gece boyunca çocuğa kabus olarak geri dönmektedir. Son bir husus olarak; yemek yedirilirken TV izlettirme, çocuk doyup doymadığının farkına varamadığı için çocukta aşırı kilo alımı ve obeziteye yol açmaktadır.